

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля Юрій БІДЗІЛЯ
« 30 » червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУСПІЛЬНА ПРЕСА І ЛІТЕРАТУРНА ПЕРІОДИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова і література
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Суспільна преса і літературна періодика» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 Гуманітарні науки** спеціальності **035 Філологія** спеціалізації **035.01 Українська мова та література** освітньої програми «Українська мова і література».

Розробник: *Кузьма Оксана Юрївна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри української літератури**
Протокол № 14 від 29 червня 2023 року

Завідувач кафедри *Кузьма* Оксана КУЗЬМА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії *Шаркань* Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	2-й	2-й
	Лекції:	
	24	6
	Практичні (семінарські):	
	16	8
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний залік	Самостійна робота:	
	80	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Суспільна преса й літературна періодика» є аналіз питань розвитку української суспільної преси та літературної періодики, ролі провідних українських митців у формуванні національних періодичних видань, а також розгляд структури й завдань медіатекстів на тематику, пов'язану з національним літературним процесом.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК9. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК2 Теорія літератури

ОК 3 Актуальні проблеми сучасної української літератури

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література», вивчення навчальної дисципліни «Суспільна преса й літературна періодика» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі	ПРН 3
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації	ПРН 9
Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як	ПРН 13

фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	
--	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Сучасна преса й літературна періодика»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Уміти використовувати сучасні методики й технології, зокрема й інформаційні, для успішного й ефективного здійснення майбутньої професійної діяльності.	ПРН 3
Знати ключові літературознавчі концепції, категорії, основні поняття, які розширюють пізнання сучасного літературного процесу, уміти застосовувати їх у процесі літературознавчої аналітики художніх явищ початку ХХІ ст.	ПРН 9
Аргументовано пояснювати сутність сучасного літературного процесу, його характеристичні явища, специфіку, виявляти власне бачення актуальних проблем розвитку українського письменства останніх десятиліть.	ПРН 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях; усна чи письмова відповідь на практичному занятті; презентації; виконання тестових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на практичних заняттях (усне опитування, участь у дискусіях та обговореннях), презентації.

Форма модульного контролю: письмова робота

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	10	8	8		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
10	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	40	4	40
Презентація з доповіддю	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота із дисципліни «Суспільна преса й літературна періодика» містить 2 теоретичні питання, 20 тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, – 50 балів (15 балів за кожне теоретичне питання (всього 30 балів), 20 (по 1 бал за кожен правильно виконаний тест) – за тестові завдання).

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з дисципліни проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів, визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття.

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які виконали всі види практичних завдань. До початку модульної контрольної роботи здобувачі мають мати поточні підсумкові бали за практичні заняття та самостійну роботу. Максимальна кількість балів одержаних під час модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на описові питання з проблематики курсу.

Перескладання підсумкового модульного контролю здобувачами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу або ж його модульна оцінка становить від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (90-100, А) виставляється здобувачеві, який продемонстрував здібності до критичного мислення, належно обґрунтував думку, навів актуальні приклади щодо сучасного літературного процесу, зробив самостійні узагальнення, спираючись на знання програмового матеріалу, самостійно опрацьовані додаткові джерела.

Оцінка добре (82-89, В) виставляється здобувачеві, який належно розкрив тему, виявив здібності до аналізу явищ, продемонстрував знання необхідної наукової інформації, зробив самостійні узагальнення, проте припустився незначних огріхів.

Оцінка добре (74-81, С) виставляється здобувачеві, який добре розкрив тему, належно проаналізував складне явище, зробив узагальнення, але припустився помилок в аргументації думки.

Оцінка задовільно (64-73, D) виставляється здобувачеві, який розкрив тему, зробив спробу самостійного аналізу проблеми, продемонстрував задовільний рівень володіння програмовим матеріалом, але не навів сучасних прикладів для підтвердження власної думки, зробив часткові узагальнення.

Оцінка задовільно (60-63, E) виставляється здобувачеві, який частково розкрив тему, виявив слабкий рівень володіння науковою інформацією, поверховість в аналізі явища, не зробив належних узагальнень.

Оцінка незадовільно (35-59, FX) виставляється здобувачеві, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (0-34, F) виставляється здобувачеві, який не виконав навчальну програму або якийсь її елемент, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання, не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань здобувачів, дозволяється виставлення оцінки (без підсумкового заліку) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Здобувач має право підвищити оцінку, складаючи залік.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре		82-89
C	Добре		74-81
D	Задовільно		64-73
E	Задовільно		60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F	Незадовільно		0-34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль № 1. Зародження, формування й розвиток української суспільної преси й літературної періодики (XIX ст.)

Тема 1. Вступ. Роль періодичних видань у суспільному житті.

Тема 2. Особливості розвитку української суспільної преси та літературної періодики.

Тема 3. Харківські періодичні видання початку XIX ст. та їх роль у розвитку української преси та періодики.

Тема 4. Журнал «Основа»: концепція, висвітлення проблем літературного життя, участь П. Куліша у його виданні.

Тема 5. Західноукраїнська літературна періодика в 2 пол. XIX ст.

Тема 6. Концепція «Літературно-наукового вісника». Роль І. Франка у його виданні.

Модуль № 2. Літературна періодика (XX - поч.XXI ст.)

Тема 1. Місячник «Українська хата» і його роль у процесах модернізації літературного життя.

Тема 2. Періодичні видання 20-х рр. XX ст. та їх програми.

Тема 3. Літературна періодика в радянські часи.

Тема 4. Періодичні видання часів Незалежності: становлення, проблеми розвитку, концепції.

Тема 5. Періодика XXI ст.: риси, перехід в інтернет-формат, функції.

Тема 6. Техніки художнього та публіцистичного письма. Алгоритм творення медіатекстів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усь ого	у тому числі			усьо го	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	7	8	9	10	13
Модуль 1. Зародження, формування й розвиток української суспільної преси й літературної періодики (XIX ст.)								
Тема 1. Вступ. Роль періодичних видань у суспільному житті.	9	2	1	6	9	1		8
Тема 2. Особливості розвитку української суспільної преси та літературної періодики.	9	2	1	6	9	1		8
Тема 3. Харківські періодичні видання початку XIX ст. та їх роль у розвитку української преси та періодики.	9	2	1	6	8			8
Тема 4. Журнал «Основа»: концепція, висвітлення проблем літературного життя, участь П. Куліша у його виданні.	9	2	1	6	9		1	8
Тема 5. Західноукраїнська літературна періодика в 2 пол. XIX ст.	10	2	2	6	9		1	8
Тема 6. Концепція «Літературно-наукового вісника». Роль І. Франка у його виданні.	12	2	2	8	8			8
Разом за модулем №1	58	12	8	38	52	2	2	48
Модуль 2. Літературна періодика (XX - поч.XXI ст.)								
Тема 1. Місячник «Українська хата» і його роль у процесах модернізації літературного життя.	9	2		7	9			9
Тема 2. Періодичні видання 20-х рр. XX ст. та їх програми.	10	2	1	7	11		2	9

Тема 3. Літературна періодика в радянські часи.	10	2	1	7	10			10
Тема 4. Періодичні видання часів Незалежності: становлення, проблеми розвитку, концепції.	11	2	2	7	12	1	1	10
Тема 5. Періодика ХХІ ст.: риси, перехід в інтернет-формат, функції.	11	2	2	7	12	1	1	10
Тема 6. Техніки художнього та публіцистичного письма. Алгоритм творення медіатекстів.	11	2	2	7	14	2	2	10
Разом за модулем № 2	62	12	8	42	68	4	6	58
Усього годин	120	24	16	80	120	6	8	106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Специфіка розвитку української суспільної преси та літературної періодики	2	-
2	Українська літературна преса ХІХ ст.	4	2
3.	І.Франко і його роль у формуванні літературних періодичних видань	2	-
4.	Періодика 20-х рр. ХХ ст. Радянський період в історії української преси та періодики	4	2
5.	Сучасна періодика	2	2
6.	Техніки художнього та публіцистичного письма. Алгоритм творення медіатекстів.	2	2
Разом		16	8

6.4. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин стац./заочн.
1.	Підготувати презентацію за однією із тем: 1. Харківські періодичні видання початку ХІХ ст. та їх роль у розвитку української преси та періодики. 2. Альманахова література в ХІХ ст. 3. Журнал «Основа»: концепція, висвітлення проблем літературного життя, участь П. Куліша у його виданні. 4. Західноукраїнська літературна періодика в 2 пол. ХІХ ст. 5. Концепція «Літературно-наукового вісника». Роль І. Франка у його виданні. 6. Місячник «Українська хата» і його роль у процесах модернізації літературного життя. 7. Періодичні видання 20-х рр. ХХ ст. та їх програми. 8. Літературна періодика в радянські часи. 9. Періодичні видання часів Незалежності: становлення, проблеми розвитку, концепції.	20/26
2.	Підготувати презентацію про одне із указаних літературних періодичних видань: «Березіль», «Вітчизна», «Дніпро», Кур'єр Кривбасу», «Київ», «Всесвіт», «Сучасність» (розглянути історію створення й функціонування в часи Незалежності, також концепцію журналів, композицію, автуру). Орієнтовний обсяг – 5-8 стор. друкованого тексту.	20/40
3.	Підготувати інформацію про журнал «Слово і час» (Інститут літератури ім.Т.Г.Шевченка) й проаналізувати один із номерів за 2020/23 рр. на вибір (до 8 стор. друкованого тексту).	20/30
4.	Написати рецензії: 1. на одне із сучасних літературно-періодичних видань 2. На один із сучасних інтернет-ресурсів будь-якого періодичного видання, що висвітлює питання сучасного літературного життя (Читомо, Літцентр та ін., блоги видавництв тощо).	20/20
	Разом	80/106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet, сайт електронного навчання УжНУ: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кузьма О.Ю. Суспільна преса й літературна періодика: методичні рекомендації до курсу (для студентів ОС «Магістр» спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література ОП «Українська мова і література»). Ужгород, 2023. 30 с.
2. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст.: навч. посіб. у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменко. Київ: Академвидав, 2013–2017.

Допоміжна література

1. Гнатюк М. М. Жанрово-тематична парадигма сучасної есеїстики *Літературознавчі студії: зб. наук. пр.* / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2015. Вип. 1(1). С. 96-104. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lits_2015_1\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Lits_2015_1(1)_13)
2. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). Тернопіль, 1999.
3. Гундорова Т. Майдан як симптом: травма, рана і крипта. Критика. 2014. URL:<https://krytyka.com/ua/articles/maydan-yak-symptomtravma-rana-i-krypta>
4. Есеїстика [Електронний ресурс]: наук.-допом. бібліогр. список літ. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Л. Дейнека. Електрон. текст. дані. Луцьк, 2020. 51 назва. URL:<http://194.44.187.2/eljourn/1/eseistyka.pdf>
5. Левченко І. Голокост і література: тексти як свідчення доби. *Читомо*. 2016. URL:<http://surl.li/echut>.
6. Наснко М. Історія українського літературознавства і критики. навч. посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2010.
7. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. *Discursus*. 2022. 288 с.
8. Романцова Б. Як бажано писати про перекладну літературу. Конспект лекції URL: <http://litakcent.com/2020/01/29/yak-bazhano-pisati-pro-perekladnu-literaturu-konspekt-lektsiyi/>
9. Слапчук В. Війна як дискурс. *ЛітАкцент*. URL: <http://litakcent.com/2015/02/17/vijna-jak-dyskurs/>.
10. Трофименко Тетяна. Як не треба писати рецензії. Конспект лекції. URL: <http://litakcent.com/2020/03/16/yak-ne-treba-pisati-retsenziyi/>
11. Шевченко Т. Есеїстика українських письменників як феномен літератури кінця XX – початку XXI ст.: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 584 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Shevchenko_Tetiana_Mykolaivna/Eseistyka_ukrainskykh_pysmennykiv_iak_fenomen_literatury_kintsia_KhKh_pochatku_KhKhI_s/
12. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга перша / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 280 с.
13. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга друга / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 264 с.
14. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга третя / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 296 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Журнал «Слово і Час» URL:<https://il-journal.com/index.php/journal>
2. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет») URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk>
3. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника URL:<http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
5. Портал «ЛітАкцент» <https://litakcent.online/>

6. Сайт «Буквоїд» <http://bukvoid.com.ua/>
7. Сайт «Читомо» <https://chytomo.com/novy-ny/>